

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

*Recommended for distribution via the Internet
Academic Council of Mukachevo State University
(Minutes № 18 of May 10, 2022)*

C 11

Professional personality formation in the post COVID space: a collection of abstracts based on reports of the International Scientific and Practical Conference materials (May 12-13, 2022, Mukachevo). Mukachevo: MSU Publishing House, 2022. 199 p

The collection presents abstracts on the reports of the International scientific-practical conference materials «Professional personality formation in the post-COVID space». The participants of the conference considered the problems of formation of the professional personality in the post-COVID space in order to develop recommendations and implement a comprehensive scientific approach to improving the social and adaptive competencies of the individual in the professional sphere; dissemination of applied research in the psychological and pedagogical sphere; study of the peculiarities of the formation and development of professionally significant personal qualities.

The publication is intended for scientists, teachers, professors, graduate students and students engaged in research work.

Editorial board:

Scherban T.D. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Chairman);

Hoblyk V.V. – Doctor of Economic sciences, Professor;

Telychko N.V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;

Kornienko I.O. – Doctor of Psychological Sciences, Professor;

Bretsko II. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor;

Voronova O.Yu. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor;

Kravchenko T.M. – Doctor of Philosophy;

Buchmei I.I. – Leading specialist of the Department of Psychology.

The authors of the publication are responsible for the accuracy of facts, proper names, quotations, figures and other information.

© Mukachevo State University, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПЕРСОНОГЕНЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ: СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	9
Барчі Б. В., Васько А. І. Мотивація навчальної діяльності шляхом використання Інтерактивних технологій.....	9
Барчі Б. В., Прокоп М.С. Професійне самовиховання майбутніх фахівців.....	11
Барчі Б. В., Югас О.М. Психологічні особливості професійного спілкування філолога.....	13
Барчій М.С., Воронова О.Ю. Пензелик В.С. Гендерні особливості ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти.....	15
Барчій М.С., Попович А.М. Формування позитивної мотивації учіння молодших школярів в умовах дистанційного навчання.....	17
Барчій М.С., Ямчук Т.Ю. Творча активність людей похилого віку.....	19
Боднар Г.І. Сценічна витривалість та хвилювання під час художнього виконання творів.....	21
Бохонкова Ю. О. Використання особистістю випереджальної стратегії поведінки в сучасних реаліях.....	24
Брецько І.І., Буртин М.І., Бучмей І.І. Вплив стосунків у сім'ї на агресивність у дітей.....	26
Брецько І.І., Бучмей І.І., Козловська Н.В. Соціальна ситуація розвитку в студентському віці.....	28
Брецько І.І., Бучмей І.І., Тігор М.П. Соціально-психологічна характеристика підлітків, як вікової категорії.....	29
Брецько І.І., Бучмей І.І., Тороній Д.І. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності.....	31
Брецько І. І., Бучмей І.І., Цип'ящук А.А. Вплив сімейної депривації на особливості уявлень про майбутнє сімейне життя підлітків.....	33
Брецько І.І., Бучмей І.І., Чекан Н.В. Психологічні напрями становлення економічної ідентичності в ранній юності.....	34
Бугайова Н.М., Бугайова О.О. Адаптація студентів-першокурсників до навчання у закладах вищої освіти.....	36
Воронова О.Ю. Рефлексія як механізм саморегуляції особистості.....	38
Воронова О.Ю., Барчій М.С., Туріна Л.Ф. Особливості впливу рефлексії на пізнавальну активність юнаків.....	40
Гошовський Я.О., Гошовська Д.Т. Особливості родинних зв'язків та шлюбно-сімейних стосунків у сім'ях заробітчан.....	43
Іванюк О.С., Мельник Ю.В. Дослідження духовних цінностей осіб юнацького віку.....	45
Кикоть С.М., Алмашій І.І. Екологопсихологічна модель у формуванні екологічної культури студентської молоді.....	46
Коломієць Л. І. , Литвак Т. Г. . Інноваційний потенціал осіб юнацького віку.....	48
Kostiu S. Manipulation in the context of socio-psychological adaptation of the individual.....	50
Костю С.Й., Ямчук Т.Ю., Долинай М.І. Психологічні аспекти формування світогляду молодших школярів.....	52
Костю С.Й., Ямчук Т.Ю., Долинай М.І. Психологічні аспекти емоційного розвитку дітей.....	54
Котубей В.Ф., Томинець М.П. Духовний аспект становлення особистості.....	55

СЕКЦІЯ 1

ПЕРСОНОГЕНЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ: СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

УДК 37.015.3:005.32:004.031.42(043.2)

БАРЧІ Б. В., ВАСЬКО А. І
Мукачівський державний університет

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Актуальною проблемою сучасної системи освіти є спрямування на розвиток позитивної мотивації навчання та підвищення їхнього інтересу до навчання. Від мотивації залежить сприйняття матеріалу, глибина, інтенсивність знань учня. Викликати бажання в учнів вчитися та здобувати нові знання є головним пріоритетом освіти.

У сучасній школі весь навчально-виховний процес спрямований на формування духовного світу особистості, розкриття потенційних можливостей та здібностей учнів, утвердження загально людських цінностей.

Реалізація у навчальному процесі інтерактивних технологій забезпечує тренувальний інтерактивний вид навчальної діяльності, призначений для розвитку, вдосконалення та закріплення практичних умінь і навичок пов'язаних зі спілкуванням [1, с. 208].

Необхідно запроваджувати нові освітні технології для вироблення позитивної мотивації до навчання. Однією з таких освітніх технологій є інтерактивне навчання.

Інтерактивність означає здатність взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу з чимось (наприклад, з комп'ютером) або будь-ким (людиною). Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації [2, с. 7].

Важливим є висновок дослідників О. Пометун та Л. Пироженко про те, що інтерактивне навчання є сукупністю технологій. Автори розподіляють інтерактивні технології на чотири групи: парне навчання (робота учня з

вихователем чи з однолітком один на один); фронтальне навчання; навчання у грі; дискусії. Інтерактивні технології навчання включають в себе чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання, та розумові і навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів [2, с. 19].

У сучасному суспільстві джерелом знань можуть бути не лише вчителі, а й комп'ютери, телевізори, відео. Учні повинні вміти розуміти отриману інформацію, інтерпретувати її та застосовувати за певних умов, водночас думати, розуміти природу речей і вміти висловлювати свої думки. Ось тут і внесок інтерактивних технологій.

Для ефективного застосування інтерактивних технологій, зокрема щоб охопити весь необхідний обсяг матеріалу і глибоко його вивчити, педагог повинен попередньо добре підготуватися: глибоко вивчити та продумати матеріал; старанно планувати і розробити заняття; мотивувати учнів до вивчення шляхом добору найбільш цікавих для учнів проблем.

Формуючи в учнів позитивну мотивацію, вчителі не лише розвивають інтерес до навчання чи відповідальне ставлення, а й сприяють розвитку бажання отримувати високі оцінки та відчувати себе успішними [3].

Розробку елементів інтерактивного навчання можна знайти в працях В. О. Сухомлинського, у творчості вчителів – новаторів 70 – 80 рр. ХХ ст. Ш. Амонашвілі, В. Шаталова, С.Лисенкової, у теорії розвивального навчання.

При використанні інтерактивного методу важливо, щоб вчитель не давав нових знань, а радше заохочував учасників до самостійного пошуку. Тобто в такому навчанні вчителі виконують роль помічників у своїй роботі. Впровадження інтерактивних методів навчання в освіту покращує загальний рівень навчального процесу, підвищує мотивацію навчання та пізнавальну діяльність [4].

На думку В.О. Сухомлинського вчитель повинен бути творчою особистістю. За його переконанням тільки творча особистість учителя зможе виховати творця. Великий педагог відмічав: «Ми маємо справу з найскладнішим, неоціненним, найдорожчим, що є в житті, – з людиною. Від нас, від нашого вміння, майстерності, мистецтва, мудрості залежить її життя, здоров'я, розум, характер, воля, громадянське й інтелектуальне обличчя, її місце і роль у житті, її щастя» [4, с. 6].

Отже, інтерактивні технології навчання стимулюють найрізноманітнішу діяльність учнів протягом уроку. Формують навички спілкування та співпраці з іншими членами суспільства, взаєморозуміння та взаємоповаги до кожного індивідуума. На уроках, де використовуються ці технології, діти вільно висловлюють свої думки і спокійно сприймають зауваження. Саме в таких умовах діти почувають себе впевнено. «Навчання

може стати для дітей цікавою, захоплюючою справою, якщо воно осяяне ярким світом думки, почуттів, творчості, краси, гри» [5, с. 131].

Література

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с. Ч-2

2. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О.І. Помейтун, Л.В. Пироженко. За ред. О. Помейтун. -К.: Видавництво А.С.К., 2004. 144 с.

3. Алексеева М. І. Мотиви навчання учнів. К. : Радянська школа, 1974. 120 с.

4. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В.О.Сухомлинський. – К.: Радянська школа.,1988. – 310 с.

5. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Сухомлинський В. О. Вибрані твори: в 5-ти т.– Т. 3. – К.: Радянська школа, 1977. – С.7–283.

УДК 378:37.011.3-057.4:37.041(043.2)

БАРЧІ Б. В.

Мукачівський державний університет

ПРОКОП М. С.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж

Мукачівського державного університету

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Проблеми професійного становлення конкурентоспроможного фахівця особливого значення набувають в умовах інформатизації, технологізації, проблемності професійної діяльності. Ефективна професійна підготовка майбутнього фахівця неможлива без самоосвіти, самовиховання та саморозвитку. А це потребує не лише знання форм і методів аудиторної роботи, роботи з книгою та іншими сучасними джерелами інформації, а й застосування вольових зусиль, розвитку певних особистісних і професійних якостей, володіння технологією професійного самовиховання. Досвід загального самовиховання є необхідною передумовою професійного самовиховання, яке передбачає свідому роботу з розвитку професійно значущих якостей, формування професійних умінь і здібностей.

Проблема самовиховання привертає увагу багатьох дослідників. Основи теорії загального самовиховання розкриті у працях А.Арета, Д.Гришина, О.Ковальова, О.Кочетова, А.Макаренка, В.Оржеховської, Л.Рувинського, В.Селіванова, В.Синельникова, В.Сухомлинського, М.Тайчинова, Т.Хілько та ін. Проблеми самовиховання педагогів та професійного самовиховання порушені у дослідженнях В. Андрєєва, О.Бодальова, Т. Дьячкової, С. Єлканова, В. Іщенко, О.Кобенко, О. Ковальова та ін. Самовихованню студентської молоді, зокрема майбутніх учителів, присвячені наукові розвідки М.Абдугурова, Т.Андріанова,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>